

Folkepensjon (utdrag)

Taler

Einar Gerhardsen

Dato

7 mai 1959

Omstendigheter

DNAs landsmøte

- 1 Utgiftene til sosialtrygdene våre vil fra 1. januar neste år være oppe i om lag 2 milliarder kroner årlig, eller det dobbelte av forsvarsbudsjettet. I løpet av de siste par åra har vi vedtatt og foreslått trygder som nesten har fordoblet de årlige utgiftene. Dette tallet forteller mye om veksten i vår sosialpolitikk hittil i denne
- 5 perioden. Syketrygd for alle, forsørgertrygd, opphevelse av behovsprøving for alderstrygd, pensjonstrygd for fiskere og betydelig heving av spesielt alderstrygdens satser, er de viktigste tiltak som er gjennomført. Proposisjonen om uføretrygd er lagt fram for Stortinget. Når uføretrygden er blitt en realitet, har vi gjennomført de trygdeordninger som folketrygdmeldingen forutsatte.
- 10 Det som gjenstår før folketrygden skal være en realitet, er en samordning og forenkling av vårt trygdelovsystem. Dette arbeid pågår, og vi regner med å få det fullført i løpet av inneværende valgperiode.

- Ser vi på trygdeutgiftene våre i dag, vil det være klart for alle at vi ikke
- 15 økonomisk kan bære fram en pensjonsordning som gir det pensjonsnivå vi ønsker å oppnå, hvis vi bare skal finansiere det ved skatter. Opphevingen av behovsprøvingen er basert på det prinsippet at alderstrygden skal være grunnlaget for det vi skal leve av når vi blir eldre, men det er et grunnlag som det skal bygges videre på i form av tilleggspensjoner som skal finansieres av de
- 20 enkelte næringer. Det er dette prinsippet som for så vidt allerede er fulgt ved gjennomføring av pensjonstrygden for sjøfolk og skogsarbeidere. Det var opphevingen av behovsprøvingen som gav støtet til den foreløpige avtalen mellom Arbeidsgiverforeningen og Landsorganisasjonen om tilleggspensjoner.
- 25 Etter at folketrygden er gjennomført, venter en ny stor oppgave på sin løsning: Revisjon av forsorgsloven. Den loven vi har, virker ikke godt. Forsorgshjelp har fortsatt altfor mye preg av fattighjelp i gammel forstand. Det vil alltid være noen

30 som faller utenfor den rammen trygdeordningene trekker opp. Ofte tragiske
tilfeller hvor samfunnet må hjelpe. I uføretrygdeloven blir det prinsipp knesatt
at lovens hovedoppgave er å gjøre den uføre så frisk og arbeidsdyktig som mulig
og gi ham eller henne all støtte i disse bestrebelsene. Først når dette er håpløst,
kommer uførepensjonen inn i bildet. Det samme prinsippet må følges ved loven
om forsorgshjelp. Oppgaven må være å føre de som trenger hjelp, tilbake til
35 samfunnslivet. Først når dette viser seg umulig, skal varig økonomisk støtte
komme på tale. Men loven om sosialhjelp må også være så smidig at den gir
mulighet til alle ønskelige behandlingsformer og støtteformer.

Som forutsatt i arbeidsprogrammet har utbyggingen av sinnssykehus og andre
40 psykiatriske sykehus stått i forgrunnen i arbeidet i helsesektoren. I de to siste åra
fikk vi 500 nye sinnssykehusplasser. Med de bevilgninger som er foreslått på
neste statsbudsjett, kan en regne med at vi i løpet av tre år vil ha økt vår sykehus-
og pleiehjemskapasitet for sinnssyke med en femtedel, og at vi fyller
langtidsprogrammets målsetting.

45 På en rekke felter blir det etter hvert klart at våre sosiale oppgaver først og fremst
blir av forebyggende art. Det gjelder i barnevernet kanskje mer enn noe annet.
Det gjelder helsesektoren, hvor vi er kommet godt i gang med det forebyggende
arbeid, og det gjelder i alkoholistsorgen. Dette er vanskelige områder å
50 behandle. Områder hvor vi dels vet lite og dels må eksperimentere oss fram for å
finne de rette veiene. Barnevernsloven og de nye barnelovene legger grunnlaget
til rette for et godt arbeid. I hele vår helselovgivning skjer det på dette feltet en
stille revolusjon. Det er kanskje i det forebyggende arbeid vi må satse sterkest i
åra som kommer.

55 Det har ikke vært meningen til dette landsmøtet å legge fram noe fullstendig
politisk regnskap, slik som vi gjør foran stortingsvalgene. Men jeg har ment at
det var riktig å gi en rask oversikt over en del av det som er gjort i de siste åra, og
av det som er under arbeid og vil bli fullført i nærmeste framtid. Det er vel slik
60 med de fleste av oss at vi ikke legger så mye merke til hver enkelt sak som blir tatt
opp og løst. Men når en får en oversikt over et litt lengre tidsrom, tegnes det et
bilde av et land i framgang og vekst. Dag for dag, år for år, skjer det store ting i
landet vårt. Jevnt og sikkert blir det norske samfunn omformet og bygd ut til et
bedre samfunn for alle. Vi skal fortsette dette byggende arbeid i det tempo som
65 våre ressurser til enhver tid gjør mulig.

Kilde

Olaf Solumsmoen og Olav Larssen (red.): Med Einar Gerhardsen gjennom 20 år. Oslo 1967, s. 153-155

70

Emner

Landsmøtetale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/folkepensjon-utdrag>

75

80

85

90

95

100

105